Grudzień 2015

HEPI SKÓL

Jak zrobić dobry uczynek w święta?

Wszyscy z nas chcą być dobrymi ludźmi a w , gdy Chrystus znów rodzi się w naszych sercach. Oto kilka pomysłów na pomoc ludziom, gdy nie wiemy co takiego możemy uczynić. Najlepszym tradycyjnym sposobem będzie zaproszenie bezdomnego pod swój dach. Ci ludzie inaczej będą zmuszeni do spędzenia całych świąt nie tylko samotnie ale także na ogromnym mrozie. Pamiętajmy również o biednych zwierzętach, które każdego dnia spotykamy na ulicach lub w lesie. One też potrzebują jeść i pić a w czasie zimy jest bardzo trudno im zdobyć pożywienie oraz wodę.

grudzień 2015

Pn	Wt	Śr	Cz	Pt	So	N
	1	2	3	4	5	6
7	8	9	10	11	12	13
14	15	16	17	18	19	20
21	22	23	24	25	26	27
28	29	30	31			

Ważne dni:

6 grudnia—mikołajki

23 grudnia—pierwszy dzień ferii świątecznych

24 grudnia—wigilia

25 grudnia—1 dzień świąt Bożego Narodzenia

31 grudnia—sylwester

Popularne kolędy

„Anioł pasterzom mówił”

1. Anioł pasterzom mówił:
Chrystus się wam narodził!
W Betlejem, nie bardzo podłym mieście
Narodził się w ubóstwie
Pan wszego stworzenia.

2. Chcąc się dowiedzieć tego
Poselstwa wesołego,
Bieżeli do Betlejem skwapliwie,
Znaleźli Dziecię w żłobie,
Maryję z Józefem.

3. Taki Pan chwały wielkiej
Uniżył się Wysoki.
Pałacu kosztownego żadnego
Nie miał zbudowanego
Pan wszego stworzenia!

4. O dziwne narodzenie,
Nigdy niewysłowione!
Poczęła Panna Syna w czystości,
Porodziła w całości
Panieństwa swojego.

5. Już się ono spełniło,
Co pod figurą było.
Aarona różdżka ona zielona
Stała się nam kwitnąca
I owoc rodząca.

6. Słuchajcież Boga Ojca,
Jako wam Go zaleca:
"Ten ci Syn mój najmilszy, jedyny,
W raju wam obiecany.
Wy tego słuchajcie!"

7. Bogu bądź cześć i chwała,
Która by nie ustała
Jak Ojcu, tak i Jego Synowi
I Świętemu Duchowi
W Trójcy jedynemu.

„A wczora z wieczora”

1. A wczora z wieczora,
A wczora z wieczora,
Z niebieskiego dwora,
Z niebieskiego dwora

2. Przyszła nam nowina,
Przyszła nam nowina:
Panna rodzi Syna,
Panna rodzi Syna

3. Boga prawdziwego,
Boga prawdziwego,
Nieogarnionego,
Nieogarnionego

4. Za wyrokiem Boskim,
Za wyrokiem Boskim,
W Betlejem żydowskim,
W Betlejem żydowskim.

5. Pastuszkowie mali,
Pastuszkowie mali
W polu wtenczas spali,
W polu wtenczas spalli

6. Gdy anioł z północy,
Gdy anioł z północy
Światłość z nieba toczy,
Światłość z nieba toczy,

7. Chwałę oznajmując,
Chwałę oznajmując,
Szopę pokazując,
Szopę pokazując,

8. Gdzie Panna z Dzieciątkiem,
Gdzie Panna z Dzieciątkiem,
Z wołem i oślątkiem,
Z wołem i oślątkiem.

„Bóg się rodzi”

Bóg się rodzi, moc truchleje,
Pan niebiosów obnażony!
Ogień krzepnie, blask ciemnieje,
Ma granice Nieskończony.
Wzgardzony, okryty chwałą,
Śmiertelny Król nad wiekami!
A Słowo Ciałem się stało
I mieszkało między nami.

Cóż masz niebo nad ziemiany?
Bóg porzucił szczęście twoje,
Wszedł między lud ukochany,
Dzieląc z nim trudy i znoje.
Niemało cierpiał, niemało,
Żeśmy byli winni sami,
A Słowo...

W nędznej szopie urodzony,
Żłób Mu za kolebkę dano!
Cóż jest czym był otoczony?
Bydło, pasterze i siano.
Ubodzy, was to spotkało
Witać Go przed bogaczami!
A Słowo...

Potem królowie widziani
Cisną się między prostotą,
Niosąc dary Panu w dani:
Mirrę, kadzidło i złoto.
Bóstwo to razem zmieszało
Z wieśniaczymi ofiarami.
A Słowo...

Podnieś rękę, Boże Dziecię,
Błogosław Ojczyznę miłą!
W dobrych radach, w dobrym bycie
Wspieraj jej siłę swą siłą.
Dom nasz i majętność całą,
I wszystkie wioski z miastami.
A Słowo...

Źródło kolęd: www.tekstowo.pl

Wiersze świąteczne

„Opłatek” C.K.Norwid

Jest w moim kraju zwyczaj, że w dzień wigilijny,
Przy wzejściu pierwszej gwiazdy wieczornej na niebie,
Ludzie gniazda wspólnego łamią chleb biblijny
Najtkliwsze przekazując uczucia w tym chlebie.

Konstanty Ildefons Gałczyński

Jest cicho. Choinka płonie.
Na szczycie cherubin fruwa.
Na oknach pelargonie,
blask świeczek złotem zasnuwa,
a z kąta, z ust brata płynie
kolęda na okarynie:
Lulajże, Jezuniu...

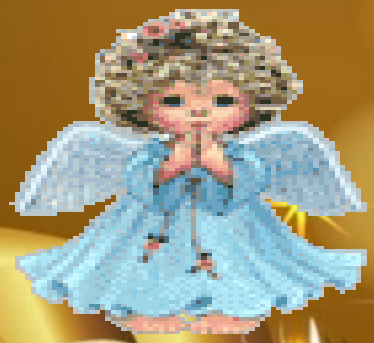

„Na Wigilię” o. Franciszek Czarnowski

Czekając, kiedy wzejdzie wigilijna gwiazda
Do wpół zmarzniętej szyby przywarł chłopiec mały.
Patrzył - zimowe ptaki wracały do gniazda,
Jakby tego wieczoru też świętować chciały.
Niegdyś gwiazda z Betlejem
mędrców prowadziła,
Dziś znak daje, by zasiąść do świętej wieczerzy,
By biel opłatka ludzkie waśnie pogodziła,
A w sercu znów zamieszkał Ten, co "w żłobie leży".
Chwila jedna! Przy tobie
nikną odległości,
Co szare - zmienia się w odświętne, tajemnicze.
Daj nam więcej dni takich,
spragnionych miłości,
Niech świat przy żłóbku
Twoim odmienia oblicze.

„Kolęda” Wanda Chotomska

Nasza mama kocha muzykę
i my także muzykę kochamy,
więc na gwiazdkę myśmy kupili
płytę dla naszej mamy.

Potem była wigilia, choinka,
pierwsza gwiazdka błysnęła z nieba,
myśmy wszyscy siedzieli przy stole
i ta płyta zaczęła śpiewać.

Złotą świeczką mrugnęło drzewko,
zatańczyły na ścianie cienie,
- Dobry wieczór... - szepnęła mama
- dobry wieczór, panie Chopinie.

Płyta grała scherzo z kolędą,
rozśpiewały się pięknie klawisze
i tak było, jakby naprawdę
Chopin do nas, do domu, przyszedł.

Źródło wierszy:www.zosia.piasta.pl

Przepis na...: Kompot z suszonych jabłek i śliwek

Przygotuj: Po 20 dekagramów suszonych śliwek, jabłek, gruszek, kawałek kory cynamonowej, 5 goździków, skórkę z całej cytryny, cukier do smaku.

Jak to zrobić? - Owoce zalać zimną przegotowaną wodą, odstawić na noc. Następnego dnia dodać cukier, cynamon, goździki, skórkę cytrynową i gotować nie dłużej niż 30 minut. Podawać mocno ostudzony.

Źródło:szkolakasia.republika.pl

Pierwsza gwiazdka

W Polsce wieczerze wigilijna rozpoczynało się, gdy na niebie ukazała się pierwsza gwiazda. Czyniono tak zapewne na pamiątkę gwiazdy betlejemskiej, która według Ewangelisty, św. Mateusza, ujrzeli Mędrcy, zwani tez Trzema Królami. Zwyczaj ten był i nadal jest głęboko zakorzeniony w polskiej kulturze. Wspomina o nim m.in. Władysław S.Reymont w "Chłopach" oraz Maria Dąbrowska w "Uśmiechu dzieciństwa". Oskar Kolberg stwierdza, że jest to bardzo stary zwyczaj przestrzegany w rodzinach katolickich.

Źródło:szkolakasia.republika.pl

Dlaczego ubieramy choinki?

Zwyczaj ubierania choinek narodził się wśród ludów germańskich przeszło 300 lat temu. W dniach przesilania zimy i nocy zawieszano u sufitu gałązki jemioły, jodły, świerka, sosny jako symbol zwycięstwa życia nad śmiercią, dnia nad nocą, światła nad ciemnością. Kościół chętnie przejął ten zwyczaj jako zapowiedź, znak i typ Jezusa Chrystusa. Na drzewku zawieszamy światła, bo tak często Jezus o sobie mówił, że jest światłością świata.

Źródło:szkolakasia.republika.pl

Zaproś Jezusa do swojego domu!

Niedługo święta Bożego Narodzenia. W tym czasie chrześcijanie przygotowują się do rocznicy narodzenia Boga, który był człowiekiem—samego Jezusa Chrystusa! Wiele osób wierzy, że w czasie wigilijnej kolacji należy zostawić jedno wolne nakrycie, do którego można zaprosić bezdomnego, który zapuka do naszych drzwi, aby przyjąć Jezusa do swego mieszkania. Ten zwyczaj wziął się od biblijnej opowieści o tym, że gdy Maryja miała rodzić nikt nie chciał przyjąć jej i Józefa do swojego domu. Schronienie znaleźli dopiero w zimnej stajence. Wielu z nas nie może pogodzić się z tą historią i w ten sposób staramy się może trochę zmniejszyć nasze poczucie winy za to, co uczynili wtedy mieszkańcy Betlejem. Osobiście zachęcamy do pomagania bezdomnym w okresie świąt.

Dyrektor organizacji „Pomóż bezdomnym”,

Anna Nowak

Źródło tła: http://www.womkat.edu.pl

www.biblioteka.ketrzyn.pl

www.verona.com.pl

Źródło obrazków: www.zosia.piasta.pl

Wigilia

Dzień wigilijny bogaty jest w zwyczaje i przesądy, które, jak wierzono, posiadały magiczną moc. Zazwyczaj znajdują one swój rodowód w lokalnych, przedchrześcijańskich wierzeniach. Termin „wigilia” pochodzi od łac. „vigilia” i znaczy „czuwanie, nocne czuwanie”. czasownik „vigilo, vigilare” znaczy tyle, co „nie spać, spędzać noc na czuwaniu, być przezornym i ostrożnym, troskliwym, pilnować”.

Kiedy ?

Święta Bożego Narodzenia obchodzimy :

24 grudzień - *Wigilia*

25 grudzień -*1 dzień świąt*

26 grudzień - *2 dzień świąt*

Tradycje wigilijne

1. Zanim zasiądziemy do wigilijnego stołu, szukamy na niebie pierwszej gwiazdki.
2. Następnie przechodzimy do wigilijnej wieczerzy, którą poprzedza dzielenie się opłatkiem.
3. Na wigilijnym stole powinno znaleźć się 12 postnych potraw.
4. Po kolacji wigilijnej obdarowujemy się prezentami.
5. W wigilijny wieczór o północy wspólnie z całą rodziną idziemy do Kościoła na Pasterkę, która jest jedną z najważniejszych bożonarodzeniowych tradycji w Polsce.

Symbole i zwyczaje bożonarodzeniowe

- **Sianko pod obrusem** – Symbolizuje to narodzenie Jezusa w ubóstwie.

- **Pierwsza gwiazdka** – tradycyjnie wieczerza wigilijna rozpoczyna się wraz z pierwszą gwiazdką na niebie
- **Wspólna modlitwa** – kolację wigilijną, w polskiej tradycji postną, rozpoczyna modlitwa i czytanie fragmentu Ewangelii wg św. Mateusza lub Łukasza, dotyczącego narodzin Jezusa.

- **Opłatek** – przełamanie opłatka ze wszystkimi uczestnikami wieczerzy wigilijnej jest jej centralnym punktem. Gest ten symbolizuje wzajemne poświęcenie się jednych dla drugich i chęć dzielenia się z bliskimi owocami swojej codziennej pracy,

- **Szopka** – Pozwala wyobrazić sobie miejsce narodzenia Jezusa.
- **Świeca bożonarodzeniowa** – Świeca jest symbolem Chrystusa jako Światłości świata.
- **Potrawy** – w zależności od regionu i tradycji rodzinnych, zestaw wigilijnych potraw jest różny, ale zwyczajowo na stole powinny znaleźć się wszystkie płody ziemi, a potraw powinno być dwanaście. Spróbowanie każdej ma zapewnić szczęście przez cały rok. Najpopularniejsze polskie potrawy to czerwony barszczyk z uszkami, zupa grzybowa, karp (ryba) pod różnymi postaciami, kutia, pierogi z kapustą i grzybami, kulebiak, kompot z suszonych owoców.
- **Choinka** – jako „drzewo życia” jest symbolem chrześcijańskim – ubiera się ją w dniu, w którym wspominamy naszych pierwszych rodziców: Adama i Ewę.

Świąteczne potrawy

Jakie potrawy wigilijne powinny znaleźć się na świątecznym stole? Jedno nie ulega wątpliwości - potraw wigilijnych powinno być 12 i wszystkie muszą być postne. Jakich konkretnie 12 potraw znajdzie się na stole, zależy od indywidualnych upodobań i regionu. Stały jest też zestaw produktów, z których są one przygotowywane - powinny być to płody lasów, pól, ogrodów, rzek i stawów (to różne gatunki kasz i mąki, kiszona kapusta i groch, grzyby, ryby, mak i miód, suszone warzywa i owoce).

1. Barszcz czerwony z uszkami
2. Kutia
4. Kompot z suszu
5. Śledzie

Przepisy

BARSZCZ CZERWONY Z USZKAMI

Składniki: buraki, wywar z włoszczyzny, skórka z chleba, czosnek, ziele angielskie, grzyby suszone na farsz, ciasto odrobinę lżejsze jak na pierogi, sól, pieprz, cebula, masło. Przygotowanie: Zakwas na barszcz, bardzo cienko pokrojone w plastry buraki, cebulę, skórkę z chleba, czosnek, ziele angielskie i liść laurowy zalać wodą i zostawić na kilka dni do zakwaszenia w ciepłym miejscu. Farsz: grzyby ugotować i posiekać, poddusić z cebulą i masłem aż do odparowania wody. Rozwałkować ciasto i formować uszka lub kołduny, napełniając je gotowym farszem. Ugotować na wrzącej osolonej wodzie i odłożyć. Odcedzić zakwaszony barszcz, połączyć z wywarem z włoszczyzny, dodać czosnek, sól, pieprz, odrobinę majeranku, doprawić do smaku i doprowadzić do temperatury wrzenia. Nie gotować!, bo straci kolor. Na podgrzanych talerzach ułożyć uszka i zalać barszczem.

Potrawy wigilijne

Jakie potrawy wigilijne powinny znaleźć się na świątecznym stole? Jedno nie ulega wątpliwości - potraw wigilijnych powinno być 12 i wszystkie muszą być postne. Jakich konkretnie 12 potraw znajdzie się na stole, zależy od indywidualnych upodobań i regionu. Stały jest też zestaw produktów, z których są one przygotowywane - powinny być to płody lasów, pól, ogrodów, rzek i stawów (to różne gatunki kasz i mąki, kiszona kapusta i groch, grzyby, ryby, mak i miód, suszone warzywa i owoce).

Kiedy Wypadają Święta ?

grudzień 2015

Pn	Wt	Śr	Cz	Pt	So	N
	1	2	3	4	5	6
7	8	9	10	11	12	13
14	15	16	17	18	19	20
21	22	23	24	25	26	27
28	29	30	31			

Tradycje Wigilijne

Pierwsza gwiazdka na niebie, dzielenie się opłatkiem i mnóstwo prezentów pod choinką to tylko niektóre ze świątecznych tradycji. Nigdzie na świecie Boże Narodzenie nie jest obchodzone tak uroczyście, jak w naszym kraju, a tradycji wigilijnych jest tu pod dostatkiem.

Zanim zasiądziemy do wigilijnego stołu, szukamy na niebie pierwszej gwiazdki. Jest ona symbolem Gwiazdy Betlejemskiej i przypomina nam o narodzinach Jezusa. Następnie przechodzimy do wigilijnej wieczerzy, którą poprzedza dzielenie się opłatkiem. Ten bardzo cienki niekwaszony chleb jest symbolem miłości, dobra i pojednania. Dzieląc się opłatkiem łączymy się i składamy sobie szczere życzenia. Opłatek, jako symbol daru od Boga, ma przynieść domownikom szczęście.

Na wigilijnym stole powinno znaleźć się 12 postnych potraw. Symbolizują one 12 apostołów i 12 miesięcy w roku, a spożycie każdej z nich przynieść ma pomyślność i dobrobyt na kolejny rok.

Po kolacji wigilijnej obdarowujemy się prezentami. Tradycja wręczania upominków najbliższym nawiązuje do historii Świętego Mikołaja, biskupa diecezji Bari we Włoszech. Jego hojność i troska o najbiedniejszych jest do dziś symbolem miłości do bliźnich.

W wigilijny wieczór o północy wspólnie z całą rodziną idziemy do Kościoła na Pasterkę, która jest jedną z najważniejszych bożonarodzeniowych tradycji w Polsce. Uroczysta Msza święta przypomina o oczekiwaniu i modlitwie pasterzy w drodze do Betlejem.

Historia Świąt Bożego Narodzenia

Uroczystość Bożego Narodzenia wprowadzono do kalendarza świąt kościelnych w IV wieku. Dwieście lat później ustaliła się tradycja wieczornej kolacji, zwanej wigilią. Wieczerza wigilijna jest niewątpliwie echem starochrześcijańskiej tradycji wspólnego spożywania posiłku, zwanego z grecka agape, będącego symbolem braterstwa i miłości między ludźmi.

Gdy w drugiej połowie IV w. Synod w Laodycei zabronił biesiadowania w świątyniach, zwyczaj ten przeniósł się do domów wiernych. **W Polsce Wigilię zaczęto obchodzić wkrótce po przyjęciu chrześcijaństwa, choć na dobre przyjęła się dopiero w XVIII w.**

Ciekawostki Świąteczne

- Kolacja wigilijna jest odbiciem wierzeń słowiańskich, zaadoptowanych przez Kościół, w okresie średniowiecza. Pierwotnie kolacja była ucztą ofiarną składaną w darze mieszkańcom zaświatów, czyli duchom.

- Wigilia to dla Czechów czas odwiedzania cmentarzy. Tego dnia ozdabiają oni groby bliskich kwiatami, gwiazdami betlejemskimi, ale także koszyczkami ze specjalnymi, bożonarodzeniowymi ciasteczkami.
- Według starej tradycji, zwierzęta przemawiają w Wigilię ludzkim głosem. To dlatego dzielono się opłatkiem także z nimi.

- W Grecji Boże Narodzenie trwa 12 dni! W tym czasie Grecy spotykają się ze znajomymi i rodziną w pubach, restauracjach, a przy tym zasypują mnóstwem prezentów!
- Choinka starsza niż Jezus? Tak. To ludy germańskie jako pierwsze zaczęły przystrajać zielone drzewka.
- Boże Narodzenie w Indiach to czas kupowania nowych ubrań, strojenia domów, ulic i wszystkiego, co tylko da się mniej lub bardziej finezyjnie udekorować, we

Coraz bliżej Święta ...

Wielkimi krokami zbliżają się Święta Bożego Narodzenia. Wszyscy się cieszą z nadchodzących dni. Dużo ludzi kupuje już prezenty dla najbliższych, wszyscy robią świąteczne zakupy, sprzątamy nasze domy.

24.12.—Wigilia Bożego Narodzenia

25.12.—26.12.—Dni Świąt Bożego Narodzenia

Najlepsze, co możemy zrobić dla siebie i innych, to spędzić ten czas w rodzinnej atmosferze, umocnić łączące nas więzi – aby nasze dzieci w rodzinnym gronie czuły się bezpiecznie i swobodnie .

HISTORIA ŚWIĄT BOŻEGO NARODZENIA

Ścisłe określenie czasu powstania liturgicznego święta narodzin Chrystusa (Boże Narodzenie), jest nadal kwestią dyskutowaną przez uczonych. Przez pierwsze trzysta lat istnienia chrześcijaństwa narodziny Chrystusa miały znaczenie tylko ze względu na Jego genealogię (por. Łk 3,23-38; Mt 1, 1-17), potwierdzającą, że jest Mesjaszem[7]. Według nauczania Kościoła rzymskokatolickiego pierwszym i głównym świętem chrześcijan była niedziela, jako wspomnienie misterium paschalnego .

W Ewangeliach nie jest wspomniana data narodzin Jezusa Chrystusa. W datowanym na 204 rok Komentarzu do Księgi Daniela (4,23,3) napisał on: Pierwsze przyjście Pana naszego wcielonego, w którym narodził się w Betlejem miało miejsce ósmego dnia przed kalendami styczniowymi (tzn. 25 grudnia) . Liturgiczne święto Bożego Narodzenia rozprzestrzeniło się począwszy od IV w. w Kościele zachodnim szybko. Sprzyjało temu przyjęcie go na dworze cesarskim Konstantyna Wielkiego. Święto wspierało przyjęcie dogmatu o bóstwie Jezusa Chrystusa ogłoszonego przez Sobór nicejski I (325 r.) i tym samym było pomocą w walce z herezją arianizmu, negującą boską naturę Chrystusa.

grudzień 2015

Pn	Wt	Śr	Cz	Pt	So	N
	1	2	3	4	5	6
7	8	9	10	11	12	13
14	15	16	17	18	19	20
21	22	23	24	25	26	27
28	29	30	31			

ŚWIĄTECZNE ZWYCZAJE I TRADYCJE

Wigilia - wieczór wigilijny w tradycji polskiej jest najbardziej uroczystym i najbardziej wzruszającym wieczorem roku. Punktem kulminacyjnym przeżyć adwentowych w rodzinach chrześcijańskich jest wigilia Bożego Narodzenia. Słowo "wigilia" pochodzi z języka łacińskiego i oznacza czuwanie. Taki był dawniej zwyczaj w Kościele, ze poprzedniego dnia przed większymi uroczystościami obowiązywał post i wierni przez cala noc oczekiwali na te uroczystość, modląc się wspólnie. Wieczerza ta ma charakter ściśle rodzinny. Zaprasza się czasami na nią, oprócz krewnych, osoby mieszkające samotnie. Dawniej najpierw gospodynie urządzały generalne sprzątanie, mycie, czyszczenie. W Polsce wigilia weszła na stale do tradycji dopiero w XVIII wieku .

Wspólna modlitwa – kolację wigilijną, w polskiej tradycji postną, rozpoczyna modlitwa i czytanie fragmentu Ewangelii wg św. Mateusza lub Łukasza, dotyczącego narodzin Jezusa.

Opłatek – przełamanie opłatka ze wszystkimi uczestnikami wieczerzy wigilijnej jest jej centralnym punktem. Gest ten symbolizuje wzajemne poświecenie się jednych dla drugich i chęć dzielenia się z bliskimi owocami swojej codziennej pracy. Dzielenie się opłatkiem ma w zamyśle zbliżać i łączyć ludzi. Dawniej opłatki były wypiekane na plebaniach, w klasztorach, i roznoszone po domach. Opłatek jest pozostałością, śladem eulogii starochrześcijańskich (chleba ofiar-

Dodatkowe nakrycie – na stole gospodyni ustawia dodatkowe nakrycie, jedno więcej niż jest uczestników wieczerzy. Jest ono symbolicznie przeznaczone dla niezapowiedzianego gościa. To także wyraz pamięci o naszych bliskich, którzy są nieobecni, którzy nie mogli dotrzeć na wieczerzę np. zza granicy. Puste nakrycie wyraża także pamięć o członku rodziny, który zmarł.

Choinka – jako „drzewo życia" jest symbolem chrześcijańskim – ubiera się ją w dniu, w którym wspominamy naszych pierwszych rodziców: Adama i Ewę. Przypomina ona ludziom naukę o upadku i odkupieniu rodzaju ludzkiego – Bóg przywraca człowiekowi drogę do drzewa życia, którą utracił, czyli dar nieśmiertelności. Składanie prezentów (darów) pod choinką, jest naśladowaniem dobroci.

Wspólne kolędowanie – radosne śpiewy, w które zaangażowani są wszyscy uczestnicy wieczerzy wigilijnej. Tradycja już niestety coraz rzadziej praktykowana, a szkoda, ponieważ świąteczne muzykowanie nie tylko wpływa na wzajemne relacje międzyludzkie, ale też pomaga rozwijać w sobie poczucie harmonii i wyrażać emocje.

Szopka – zwyczaj ustawiania z figurek sceny Bożego Narodzenia zwanej „szopką", lub chociaż samego żłobka z sianem i leżącą w nim figurką Dzieciątka, sięga XIII. wieku. Pozwala wyobrazić sobie miejsce narodzenia Jezusa.

Parzysta ilość osób - do tradycji wigilijnej należy, aby do stołu zasiadała parzysta liczba osób. Nieparzysta zaś ilość uczestników miała wróżyć dla jednego z nich nieszczęście. Najbardziej unikano liczby 13.

Pierwsza Gwiazda—W Polsce wieczerze wigilijna rozpoczynało się, gdy na niebie ukazała się pierwsza gwiazda. Czyniono tak zapewne na pamiątkę gwiazdy betlejemskiej, która według Ewangelisty, św. Mateusza, ujrzeli Mędrcy, zwani tez Trzema Królami.

Pasterka - kończy wieczór wigilijny, to msza odprawiana w kościołach dokładnie o północy. Zgodnie z tradycją upamiętnia ona przybycie do Betlejem pasterzy i złożenie przez nich hołdu nowo narodzonemu Mesjaszowi. Zwyczaj sprawowania bożonarodzeniowej liturgii nocnej wprowadzono w Kościele już w drugiej połowie V wieku. Do Polski dotarł on więc być może razem z chrześcijaństwem .

od grubości ciasta). Wyławiać łyżką cedzakową i układać na talerzach lub tacy zachowując odstępy.

Po dokładnym osuszeniu można układać w pojemniczkach, pudełkach plastikowych i trzymać w lodówce do 3 - 4 dni. Można też zamrozić na dłużej.

barszczu). Grzyby drobniutko posiekać na desce, dodać sól i świeżo zmielony pieprz. Dodać ostudzoną cebulkę i wymieszać. Farsz jest już gotowy.

Lepimy uszka:

Ciasto podzielić na 3 części i kolejno rozwałkowywać, resztę trzymać pod przykryciem. Ciasto rozwałkować na cienki placek (około 2 mm), podsypując stolnicę i wałek mąką.

Małą szklaneczką o średnicy 4,5 cm wycinać kółka, na środek nakładać po 1/3 łyżeczki farszu. Placek złożyć na pół z nadzieniem w środku. Zlepić brzegi, następnie połączyć dwa końce tworząc jakby pierścionek - najlepiej zawinąć sobie pierożka wkoło wskazującego palca i zlepić końce. Najgrubszy środek "pierścionka" lekko odchylić.

Gotowe uszka układać na stolnicy lub blacie oprószonych mąką. Jeśli będą czekały dłużej niż 10 minut na ugotowanie, przykryć je ściereczką.

Zagotować osoloną wodę, wkładać partiami uszka, gotować na umiarkowanym ogniu przez około 1-2 minuty (w zależności

Wesołych Świąt
Bożego Narodzenia

Aby Święta Bożego Narodzenia było

ATMOSFERA

Myśląc o świętach często wyobrażamy sobie górę prezentów pod choinką, ulubione potrawy..

Trzeba pamiętać, że święta to przede wszystkim czas dla rodziny.

Jak „poczuć święta”?

1.Dekoracja domu.

Przystrojona choinka czy ozdobny stroik ukazują świąteczną atmosferę i świadczą o naszym zaangażowaniu w jak najlepsze przeżycie świąt Bożego Narodzenia

2.Porządki domowe.

Nie chodzi tu o samo ścieranie kurzy czy mycie podłogi ale o wspólną prace, przy której angażuje się cała rodzina

3.Upominki, prezenty

Najbardziej (szczególnie rodziców) cieszą prezenty zrobione własnoręcznie, upiecz babeczki, a jeśli nie masz talentu kulinarskiego zrób laurkę lub pudełko na biżuterie

4.Wspólne wypieki

Przygotowanie wigilii wymaga dużo wkładu.

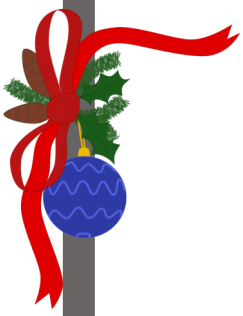

Twojej mamie/babci na pewno będzie miło gdy odciążysz ją od obowiązku takiego jak wypiek babki świątecznej.

5.Dobre relacje ze wszystkimi

Święta to również magiczny okres w którym ludzie godzą się, przebaczają, i nie chowają do nikogo urazy. Pomyśl o ludziach z którymi się nie dogadujesz i spróbuj to naprawić :)

Jak zrobić reniferki z kapsli?

Czego potrzebujesz?

kapsle od butelek, gorący klej w pistolecie, małe ruchome plastikowe oczka, małe czerwone guziki, czerwona tasiemka, gałązki, farba akrylowa w kolorze popielatym

1.Wybierz niezniszczone i niezgniecione kapsle, wymyj je dokładnie i wysusz. Następnie pomaluj je starannie popielatą farbą akrylową

2.Do wewnętrznej strony każdego kapsla przyklej plastikowe oczy oraz czerwony guzik, który ma imitować nos renifera.

3.Czerwoną tasiemkę potnij na równe części i z każdej z nich zrób zawieszkę. Przyklej ją z tyłu każdego kapsla.

4.Ostatnią czynnością jest przyklejenie z tyłu kapsla gałązek, które mają wyglądać jak rogi zwierzątka.

Czego potrzebujesz?

pistolet z klejem na gorąco, kulki styropianowe o średnicy ok. 6 cm, pinezki (na każdą bombkę 150 sztuk), wstążka, nożyczki, opcjonalnie: farba w sprayu, taśma ochronna lub folia

1.Sięgnij po kolorową wstążkę i utnij z niej kawałek o długości ok. 15 cm. Przyklej ją do styropianowej kuli za pomocą gorącego kleju w sposób widoczny na zdjęciu obok.

2.Rozpocznij rozmieszczanie pinezek dookoła przyklejonej wstążki. Wbijanie ich kontynuuj dookoła kuli. Pamiętaj, by pinezki na siebie nachodziły. Jeśli będziesz przypinać je za rzadko, pomiędzy nimi powstaną nieestetyczne prześwity.

3.Jeśli nie odpowiada ci kolor pinezek, bombkę możesz pokryć farbą w sprayu w wybranym przez ciebie kolorze. Przed rozpoczęciem spryskiwania ozdoby nie zapomnij o zabezpie-

Szczególny to kwiat miłość. Potrzeba mu koniecznie rosy łez; a wtedy, jeśli niebo sprzyja, kwiat wyda najpiękniejszy owoc.

- Vítězslav Hálek

12 Potraw wigilijnych...

1. Karp
2. 2. Śledzie (słone ,solone ,pełno odmian)
3. Barszcz z uszkami .
4. Kapusta z grochem .
5. Pierogi z kapustą i grzybami .
6. Gołąbki
7. Grzyby zagęszczane .
8. Kompot suszony
9. Kutia .
10. Makówki
11. . Ryba smażona .
12. Zupa fasolowa (z fasolą Jasiek i śliwkami suszonymi) .

JAK ZROBIĆ BARSZCZ Z USZKAMI?

Składniki: buraki, wywar z włoszczyzny, skórka z chleba, czosnek, ziele angielskie, grzyby suszone na farsz, ciasto odrobinę lżejsze jak na pierogi, sól, pieprz, cebula, masło.

Przygotowanie: Zakwas na barszcz, bardzo cienko pokrojone w plastry buraki, cebulę, skórkę z chleba, czosnek, ziele angielskie i liść laurowy zalać wodą i zostawić na kilka dni do zakwaszenia w ciepłym miejscu. Farsz: grzyby ugotować i posiekać, poddusić z cebulą i masłem aż do odparowania wody. Rozwałkować ciasto i formować uszka lub kołduny, napełniając je gotowym farszem. Ugotować na wrzącej osolonej wodzie i odłożyć. Odcedzić zakwaszony barszcz, połączyć z wywarem z włoszczyzny, dodać czosnek, sól, pieprz, odrobinę majeranku, doprawić do smaku i doprowadzić do temperatury wrzenia. Na podgrzanych talerzach ułożyć uszka i zalać barszczem

KARP WIGILIJNY

Słodkowodny karp o delikatnym mięsie to jedna z "obowiązkowych" ryb tradycyjnej polskiej kuchni. Tradycyjnie pojawia się na naszych stołach na Wigilię, ale dania z karpia warto jeść także i na co dzień, bo są wyjątkowo smaczne i zdrowe! :)

CZAS PRZYGOTOWANIA: 10 minut + noc

CZAS SMAŻENIA: ok. 15 minut

LICZBA PORCJI: 4

Składniki: 1 świeży karp oczyszczony, bez głowy 2 cebule sok z cytryny lub limonki sól i pieprz do smaku mąka do obtoczenia olej do smażenia (rzepakowy)

Przygotowanie: Rybę pokroić na steki, potem każdy stek przekroić na grzbiecie na pół, tak by powstały pojedyncze kawałki Odciąć płetwy, dobrze zeskrobać resztę łusek, opłukać i dobrze osuszyć Kawałki karpia dobrze posolić, można popieprzyć i skropić cytryną Cebule obrać, pokroić na talarki Przełożyć karpia talarkami cebuli, naczynie przykryć folią aluminiową lub przykrywką, odstawić do chłodziarki najlepiej na całą noc (jeśli nie można się doczekać smaku karpia, można pominąć marynowanie w cebuli) Kawałki ryby przed smażeniem obtoczyć w mące Rozgrzać patelnię z olejem, smażyć rybę na średnim ogniu z obu stron Podawać z pieczywem, ziemniaczkami czy ryżem Wskazówki: Usmażonego karpia, po schłodzeniu można zamrażać.

Podczas Wigilii karp najlepiej nam smakuje z dodatkiem świeżego chleba.

KUTIA

Kutia to tradycyjna potrawa kuchni ukraińskiej, białoruskiej, rosyjskiej, litewskiej i dawnej kuchni kresowej. Dziś przyrządzana jest na Białostocczyźnie, Dolnym Śląsku i Śląsku Opolskim.

Tradycyjny przepis na kutię

Do przygotowania tradycyjnej kutii niezbędna będzie szklanka ziaren pszenicy, najlepiej łuskanych. To właśnie w pszenicy tkwi cały sekret kutii. Dziś dostępna jest w wersji łuskanej, niegdyś tę długotrwałą i trudną czynność tradycyjnie wykonywaną jednak na wsiach ręcznie. Ziarna, po lekkim zwilżeniu, wsypuje się do woreczka z lnianego płótna i zawiązuje. Drewnianą pałką tłucze się worek na twardym podłożu. Co kilka minut worek należy rozwiązać i zawartość skropić lekko zimną wodą, co sprawia, że łuski łatwiej odchodzą od ziarniaków.

Ręczna obróbka ok. 1kg zajmuje 15–30 minut. Następnie ziarna przepłukuje się wodą na rzadkim sicie, by oddzielić oderwane łuski.

Oprócz pszenicy potrzebujemy szklankę maku, pół szklanki miodu, najlepiej spadziowego, słodką śmietanka, szklankę rodzynków, szklankę orzechów mieszanych (włoskich, laskowych). Smak kutii wzbogacą też inne bakalie: figi, daktyle, skórka pomarańczowa, migdały. Na Białorusi częściej niż z pszenicy, kutię gotuje się z kaszy jęczmiennej (pęczak), ale czasami także z ryżu. Szeroko rozpowszechniona jest kutia na słono z samych ziaren bądź z dodatkiem maku, ale bez miodu i bakali

Stała pod śniegiem panna zielona
Nikt prócz zająca nie kochał jej
Nadeszły święta i przyszła do nas
Pachnący gościu, prosimy wejdź!

Choinko piękna jak las,
Choinko zostań wśród nas!
Choinko piękna jak las,
Choinko zostań wśród nas!

Jak długo zechcesz, z
niech pachnie tobą do
Wieszając jabłka na
życzymy wszystkim

z nami pozostań,
omowy kąt.
tuych gałązkach
Vesołych Świąt.

Hepi Sk

Wydanie swiąteczne

Czas Swiąt Bożego Narodzenia jest swiętna okazją aby całą rodziną zasiąść do stołu i przyjemnie spędzać czas. Jest to czas ciszy i spokoju a jednocześnie wielkiej radości. W tych dniach wspólnie spiewamy kolędy, dużo rozmawiamy, wspominamy i smiejemy się !
W tym szczegolnym czasie tak duzi jak i mali wyczekują na pierwszą gwiazdkę i prezenty.

Życzymy wszystkim wesołych a przede wszystkim spokojnych Swiąt Bożego Narodzenia w roku 2015 ! Oraz udanego i szalonego sylwestra !

Jan Kowalski

Wołomin, 15.12.2015r

ść !

!